

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА
от 14 май 1991 година
относно правната защита на компютърните програми
(91/250/ЕИО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 100а от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

в сътрудничество с Европейския парламент²,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет³,

като има предвид, че компютърните програми понастоящем не са ясно защитени във всички държави-членки от съществуващото законодателство и че, където съществува, тази закрила, има различни особености;

като има предвид, че развитието на компютърните програми изисква влагането на значителни човешки, технически и финансови ресурси, а същевременно компютърните програми могат да бъдат копирани срещу нищожна част от разноските, необходими за самостоятелното им създаване;

като има предвид, че компютърни програми играят нарастващо важна роля в широк кръг от индустрии и компютърно-програмна технология може съответно да се разглежда като имаща фундаментално значение за индустриалното развитие на Общността;

като има предвид, че известни различия в правната защита, предлагана от законите на държавите-членки, имат непосредствени и отрицателни последици върху функционирането на общия пазар по отношение на компютърните програми и че тези различия биха могли да нараснат, когато държавите-членки въведат ново законодателство в тази връзка;

като има предвид, че е необходимо да се отстранят съществуващите различия, които имат такива последици, и да не се допусне появата на нови такива, докато различията, които не засягат съществено функционирането на общия пазар, не е необходимо да се отстраняват и да не се допуска появата на такива;

като има предвид, че законовата рамка на Общността за закрила на компютърните програми може, съответно, на първо време, да бъде ограничена до предписанието,

¹ ОВ С 91, 12.4.1989 г., стр. 4; и
ОВ С 320, 20.12.1990 г., стр. 22.

² ОВ С 231, 17.9.1990 г., стр. 78; и Решение от 17 април 1991 г. Все още непубликувано в *Официален вестник*).

³ ОВ С 329, 30.12.1989 г., стр. 4.

Style Definition: Footer: Justified,
Space Before: 6 pt, After: 6 pt

Style Definition: Footnote Text:
Justified, Space Before: 6 pt, After: 6
pt

Style Definition: Header: Font: 12 pt,
(Asian) Chinese (PRC), Justified, Space
Before: 6 pt, After: 6 pt, Allow
hanging punctuation, Adjust space
between Latin and Asian text, Adjust
space between Asian text and
numbers, Font Alignment: Auto, Tab
stops: 8 cm, Centered + 16 cm, Right
+ Not at 7,32 cm + 14,65 cm

че държавите-членки следва да предоставят авторскоправна защита на компютърните програми като литературни произведения и впоследствие да установят субектите и обектите на закрила, изключителните права на които закриляните лица трябва да могат да разчитат, за да разрешават или забраняват определени действия и времетраенето на закрилата;

като има предвид, че за целите на настоящата директива изразът „компютърни програми„, ще включва програми в каквато и да е форма, включително и тези, които са инкорпорирани в хардуер; като има предвид, че този израз също включва и подготвителната проектна дейност, водеща до създаването на компютърна програма, при условие че естеството на подготвителната дейност е такова, че на един по-късен етап може да се получи компютърна програма от нея;

като има предвид, че с оглед критериите, които трябва да се прилагат за определяне дали една компютърна програма е оригинално произведение или не, никакви тестове няма да бъдат прилагани по отношение на качествените или естетическите достойнства на програмата;

като има предвид, че Общността е изцяло обвързана с поощряването на международна стандартизация;

като има предвид, че функцията на една компютърна програма е да се свързва и сработва заедно с други компоненти на компютърната система и с ползвателите и, за тази цел се изисква логична, а когато е уместно, и механична взаимовръзка и взаимодействие, за да се позволи на всички елементи от софтуера и хардуера да сработят с друг софтуер и хардуер и с ползвателите по всички начини, за които те са предназначени да функционират;

като има предвид, че частите на програмата, които осигуряват такава взаимовръзка и взаимодействие между елементите на софтуера и хардуера, са обичайно известни като „интерфейси“;

като има предвид, че функционалната взаимовръзка и взаимодействие е обичайно известна като „интероперативност“; като има предвид, че такава интероперативност може да бъде определена като способността за обмен на информация и съвместно използване на обменената информация;

като има предвид, че за да се избегне всяко съмнение, трябва да се изясни, че се закриля само обективното изражение на една компютърна програма, и че идеите и принципите, заложи в който и да е елемент на програмата, включително и тези, които са заложи в интерфейсите не се закрилят от авторско право по настоящата директива;

като има предвид, че в съответствие с този принцип на авторското право, идеите и принципите, залегнали в основата на логиката, алгоритмите и програмните езици, не се закрилят от настоящата директива;

като има предвид, че в съответствие със законодателството и съдебната практика на държавите-членки и международните конвенции за авторско право изразяването в обективна форма на тези идеи и принципи се закриля от авторското право;

като има предвид, че по смисъла на настоящата директива изразът „наемане„ означава предоставянето за ползване за ограничен период от време и с търговска цел на компютърна програма или нейно копие; като има предвид, че този израз не включва публично заемане, което съответно остава извън обхвата на настоящата директива;

като има предвид, че изключителните права на автора да не се допуска неразрешено възпроизвеждане на неговото произведение трябва да бъдат предмет на ограничено изключение, в случая на компютърна програма, за да се позволи възпроизвеждането, технически необходимо за ползването на такава програма от лицето, което законно я е придобило;

като има предвид, че това означава, че действията по зареждане и пускане, необходими за използването на копие от програма, която е законно придобита и действията по отстраняване на нейните грешки, не могат да бъдат забранени с договор; като има предвид, че при липса на специфични договорни разпоредби, включително когато бъде продадено копие от програмата, всякакво друго действие, необходимо за използването на копие от програма може да бъде извършвано в съответствие с нейното предназначение от законния притежател на това копие;

като има предвид, че лицето, което има право да използва компютърна програма, следва да не бъде възпрепятствано да извършва действия, необходими за наблюдаване, изучаване или изпитване функционирането на програмата, при условие че тези действия не нарушават авторското право върху програмата;

като има предвид, че неразрешеното възпроизвеждане, превеждане, преработка или преобразуване на формата на кода, в която копие от компютърна програма е било предоставено, представлява нарушение на изключителните права на автора;

като има предвид, че независимо от това могат да съществуват обстоятелства, когато такова възпроизвеждане на кода и превеждането на формата му по смисъла на член 4, букви а) и б) са единственият възможен начин за получаване на необходимата информация, за да се постигне съвместимост на самостоятелно създадената програма с други програми;

като има предвид, че трябва поради това да бъде взето под внимание, че само при такива ограничени обстоятелства извършването на действията за възпроизвеждане или превеждане от името на или от лице, което има право да използва копие от програмата, е законно и съвместимо с лоялната практика и трябва заради това да се приеме, че не е необходимо разрешението на носителя на права;

като има предвид, че целта на това изключение е да направи възможно свързването на всички компоненти на една компютърна система, включително тези на различни производители, така че те да могат да работят заедно;

като има предвид, че това изключение от изключителните авторски права не може да се използва по начин, който да накърнява законните интереси на носителя на права или който противоречи на нормалното използване на програмата;

като има предвид, че за да остане в съответствие с разпоредбите на Бернската конвенция за закрила на литературните и художествените произведения, срокът на закрила трябва да бъде, животът на автора и 50 години от 1 януари на годината,

следваща смъртта му, а в случай на анонимни или псевдонимни произведения, 50 години от 1 януари на годината следваща годината, когато произведението е публикувано за първи път;

като има предвид, че закрилата на компютърните програми по авторскоправните закони не трябва да накрънява приложението на други форми на закрила, когато това се налага; като се има предвид, че всякакви договорни клаузи, които противоречат на член 6 или на изключенията, предвидени в член 5, параграфи 2 и 3, са нищожни;

като има предвид, че разпоредбите на настоящата директива не могат да накръняват приложението на нормите за конкуренцията по членове 85 и 86 от Договора, ако водещ доставчик откаже да предостави информация, която е необходима за интероперативността, така както е определена в настоящата директива;

като има предвид, че разпоредбите на настоящата директива следва да не накръняват влезите в сила специфични изисквания на законодателството на Общността, с оглед публикуването на интерфейси в телекомуникационния сектор или решения на Съвета относно стандартизацията в областта на информационната технология или телекомуникациите;

като има предвид, че настоящата директива не засяга дерогациите, предвидени съгласно националното законодателство в съответствие с Бернската конвенция по въпроси, необхванати от настоящата директива,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Обект на закрила

1. В съответствие с разпоредбите на настоящата директива, държавите-членки закрилят с авторско право компютърните програми като литературни произведения по смисъла на Бернската конвенция за закрила на литературните и художествените произведения. За целите на настоящата директива, изразът „компютърни програми“, включва техния подготвителен проектен материал.
2. Закрилата в съответствие с настоящата директива се прилага по отношение на обективизираната в каквато и да е форма компютърна програма. Идеи и принципи, които са заложи в който и да е елемент на компютърна програма, включително тези, които са заложи в нейните интерфейси, не се закрилят от авторско право по настоящата директива.
3. Компютърна програма се закриля, ако е оригинална в смисъл, че е собственото интелектуално творчество на автора. Никакви други критерии не са приложими за определяне пригодността и за закрила.

Член 2

Авторство на компютърните програми

1. Авторът на компютърна програма е физическото лице или група от физически лица, които са създали програмата, или юридическото лице, определяно като носител на това право, съгласно законодателството на държавата-членка, където това е допустимо. В случаите, когато колективните произведения се признават от законодателството на държавите-членки, за автор се счита лицето, което по законодателството на тази държава се счита за създател на произведението.

2. Изключителните права върху компютърна програма, създадена съвместно от група физически лица, им принадлежат общо.

3. Когато компютърната програма е създадена от служител в изпълнение на неговите задължения или по указания, дадени от неговия работодател, работодателят е изключително оправомощен да упражнява всички имуществени права върху програмата, освен ако друго не е предвидено по договор.

Член 3

Бенефициенти на закрилата

Закрила се предоставя на всички физически или юридически лица, които отговарят на изискванията по националното авторскоправно законодателство, приложимо за литературните произведения.

Член 4

Ограничени действия

При условията на членове 5 и 6 изключителните права на притежателя на право, по смисъла на член 2, включват правото да извършва или да разрешава:

а) постоянното или временното възпроизвеждане на компютърна програма по какъвто и да е начин и в каквато и да е форма, изцяло или отчасти. Доколкото зареждането, изобразяването на екран, изпълняването, предаването на разстояние или съхраняването на компютърната програма изискват такова възпроизвеждане, такива изискват разрешението на носителя на правата;

б) превеждането, преработката, обработката и всякакво друго изменение на компютърна програма и възпроизвеждането на съответните резултати, без да се накърняват правата на лицето, което изменя програмата;

в) всяка форма на разпространение сред обществото, включително отдаването под наем на оригинална компютърна програма или на копия от нея. Първата продажба в Общността на копие от програмата от притежателя на права или с негово съгласие изчерпва правото на разпространение в Общността върху това копие, с изключение на правото на контрол върху по-нататъшното отдаване под наем на програмата или на копия от нея.

Член 5

Изключения от ограничените действия

1. При липсата на специфични договорни разпоредби, действията посочени в член 4, букви а) и б), не изискват разрешението на притежателя на права, когато те са необходими за използването на компютърната програма от лицето, което законно я

е придобило в съответствие с предназначението ѝ, включително за отстраняване на грешки.

2. Изготвянето на резервно копие от лице, което има право да използва компютърната програма, не може да бъде ограничено с договор, доколкото това е необходимо за използването.

3. Лицето, което има право да използва копие от компютърна програма, има право без разрешението на носителя на права да наблюдава, изучава или изпитва функционирането на програмата, за да определи идеите и принципите, които са заложили в който и да е елемент на програмата, ако извършва това, докато осъществява всяко от действията, които има право да извърши, по зареждане, изобразяване на екран, изпълняване, предаване на разстояние или съхраняване на програмата.

Член 6

Декомпиляция

1. Разрешение на притежателя на права не се изисква, когато възпроизвеждането на кода и превеждането му от една форма в друга по смисъла на член 4, букви а) и б) са единственият възможен начин за получаване на информацията, необходима за постигане на съвместимостта на самостоятелно създадена компютърна програма с други програми, при условие че се спазват следните изисквания:

а) тези действия се извършват от лицензополучателя или от друго лице, което има право да използва копие от програмата, или от тяхно име от лице, упълномощено да извърши това;

б) информацията, необходима за постигането на съвместимост, не е била преди това вече предоставена на лицата, посочени в буква а); и

в) тези действия се отнасят до части от оригиналната програма, които са необходими, за да се постигне съвместимост.

2. Разпоредбите на параграф 1 не позволяват информацията, получена по този начин:

а) да се използва за цели, различни от тази, за постигане на интероперативност на самостоятелно създадена компютърна програма;

б) да бъде предоставена на други, освен когато това е необходимо за съвместимостта на самостоятелно създадената компютърна програма; или

в) да се използва за развитието, производството или търгуването на компютърна програма, съществено сходна в нейната обективирана форма или за всякакво друго действие, което нарушава авторско право.

3. В съответствие с разпоредбите на Бернската конвенция за закрила на литературни и художествени произведения, разпоредбите на този член не могат да се тълкуват по начин, който позволява приложението им да се използва за неоснователно накърняване на законните интереси на носителя на права или да влизат в противоречие с нормалното използване на компютърната програма.

Член 7

Специални мерки за закрила

1. Без да се накърняват разпоредбите на членове 4, 5 и 6, държавите-членки предвиждат, в съответствие със своите национални законодателства, подходящи мерки срещу лице, което извършва някои от действията, изброени в букви а), б) и в) по-долу:

а) каквото и да е действие по пускането в обращение на копие от компютърна програма, като знае или има основание да предполага, че то е незаконно копие;

б) притежаването с търговски цели на копие от компютърна програма, като знае или има основание да предполага, че това копие е незаконно;

в) всяко действие по пускането в обращение или притежаването с търговски цели на всякакви средства с единствено предназначение да улеснят непозволеното отстраняване или разстройване на всякакви технически устройства, които са използвани за закрила на компютърна програма.

2. Всяко копие на компютърна програма, което нарушава авторското право, подлежи на отнемане в съответствие със законодателството на съответната държава-членка.

3. Държавите-членки могат да предвидят отнемането на всички средства, посочени в параграф 1, буква в).

Член 8

Срок на закрила

1. Закрила се осигурява на автора приживе и за петдесет години след неговата смърт или след смъртта на последния жив автор; когато компютърната програма е анонимно или псевдонимно произведение или когато за автор на програмата е посочено юридическо лице, съгласно национално законодателство в съответствие с член 2, параграф 1, срокът на закрила е петдесет години от датата, когато компютърната програма е за първи път законно предоставена на публиката. Срокът на закрила се приема да започва от 1 януари на годината, следваща горепосочените събития.

2. Държавите-членки, които вече предоставят срок на закрила по-дълъг от предвидения в параграф 1, могат да запазят този срок, докато срокът на закрила за авторските права бъде хармонизиран от законодателството на Общността по един по-общ начин.

Член 9

Продължително прилагане на други правни разпоредби

1. Разпоредбите на настоящата директива не накърняват каквито и да е други правни разпоредби, като тези, отнасящи се до патентните права, търговските марки, нелоялната конкуренция, търговските тайни, закрилата на полупроводникови стоки или договорното право. Всякакви договорни разпоредби,

противоречащи на член 6 или на изключенията, предвидени в член 5, параграфи 2 и 3, са нищожни.

2. Разпоредбите на настоящата директива се прилагат и за програмите, създадени преди 1 януари 1993 г., без да се засягат каквито и да е сключени договори или придобити права преди тази дата.

Член 10

Заклучителни разпоредби

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, преди 1 януари 1993 г. Държавите-членки незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията разпоредбите от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 11

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 14 май 1991 година.

За Съвета:
Председател
J. F. POOS